

چگونه تلاش‌های پنجمین امام به مدرسه علمی اهل بیت(ع) هویت بخشید؟

امام باقر(ع) و فرصت جویی هوشمندانه تمدنی

گفت‌وگو با مدیر کل هنرهای تجسمی وزارت ارشاد

بازی با سپاهان
۶ امتیازی است

گفت‌وگو با دکتر روح‌الامین سعیدی

«مقاومت» الگویی برآمده از
تجربه زیسته جمهوری اسلامی

رشد هنرهای تجسمی
در دوران قرنطینه

وزیر بهداشت در هفدهمین آیین پوش «ره سلامت»:

ایران قطب بزرگ تولید واکسن کرونا در منطقه می‌شود

..... صفحه ۷

کارشناسان از چالش‌های پیش روی
یک طرح قدیمی می‌گویند

بازی کرونا
با هوشمندسازی
مدارس

..... صفحه ۷

گزارشی از سفر
رئیس قوه قضائیه به بغداد

استقبال
عراقی‌ها،
آماده‌باش
آمریکایی‌ها

اسیاست | سفر رئیس قوه قضائیه به عراق،
از جوانب متعددی موفقیت‌آمیز است و ابعاد
گسترده آن نظر تحلیلگران مختلف را به خود
معلوف داشته است. سوابق سید ابراهیم
رئیس در خدمت به...

..... صفحه ۲

با حضور تولیت آستان قدس در بیمارستان رضوی انجام شد

بهره‌برداری از نخستین دستگاه
سی تی آنژیوگرافی شرق کشور

..... صفحه ۲

عکس: صادق ذریح

سرانجام طرح تفصیلی منطقه ثامن با اجماع اعضای
کمیسیون ماده ۵ تصویب شد

پایان ۲ دهه بلاتکلیفی ساکنان
بافت پیرامون حرم مطهر رضوی

..... صفحه ۴ قدس خراسان

روسیه و اتحادیه در
مرحله‌ای جدید از درگیری
لاروف: آماده
قطع روابط با
اروپا هستیم

..... صفحه ۸

بررسی آخرین وضعیت
لایحه بودجه ۱۴۰۰
ادامه اختلاف
یا اجماع دولت
و مجلس؟

..... صفحه ۶

یادداشت روز

حجت الاسلام دکتر علی دوعلم

احیای «اندیشه مقاومت»
اثر مهم انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی به اعتراف سیاستمداران غربی و تحلیلی که بعضی از اندیشمندان
غربی مطرح کردند و درباره آن کتاب هم نوشتند و بر آن تأکید داشتند، نخست
فقط یک تحول سیاسی نبود، دوم تنها یک تحول درون مرزهای ایران نبود، بلکه
آغازی بود بر بازاندیشی فکر دینی در سطح ...

..... صفحه ۴

آگهی مناقصه

سازمان فنی و نگهداری حرم مطهر رضوی

شرح در صفحه ۸

پذیرش ۳۷۰۸۸ آگهی

مناقصه عمومی

دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)
در نظر دارد نسبت به تهیه تابلو
برق های مورد نیاز خود از طریق
مناقصه عمومی اقدام نماید.
از شرکتهای واجد شرایط دعوت
می شود جهت کسب اطلاعات
بیشتر به سایت دانشگاه به
آدرس زیر مراجعه نمایند.
www.imamreza.ac.ir

تجدید فراخوان مناقصه عمومی دومرحله ای

بارزبایی کیفی (فشرده) خرید ۲۰۰ تن رنگ اکریلیک ترموپلاستیک سرد پایه حلالی
به همراه اجرای ۲۰۰ هزار مترمربع عملیات خط کشی سطوح پروازی

شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران در نظر دارد تجدید مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی
(فشرده) خرید ۲۰۰ تن رنگ اکریلیک ترموپلاستیک سرد پایه حلالی به همراه اجرای ۲۰۰ هزار مترمربع
عملیات خط کشی سطوح پروازی به شماره ۰۵۵۰۰۰۰۱۰۱۰۰۰۰۲۰۹۹۰۰۱۰۱ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی
دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و
بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام
خواهد شد و الزاماً اسناد مناقصه می‌بایست با امضاء الکترونیکی بارگزاری گردد و لازم است مناقصه‌گران در
صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت
شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه تاریخ ۹۹/۱۱/۲۱ می‌باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۹۹/۱۲/۲

مهلت زمانی ارسال پیشنهاد: ساعت ۱۷ روز دوشنبه مورخ ۹۹/۱۲/۱۸

زمان بازگشایی پاکتها: ساعت ۱۰ صبح روز سه شنبه تاریخ ۹۹/۱۲/۱۹

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکتهای
الف: آدرس فرودگاه مهرآباد - خیابان معراج - ساختمان اداره کل تدارکات و تأمین تجهیزات شرکت
فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران ۶۱۰۲۳۳۶۶

شناسه آگهی ۰۹۳۲۹۳ / ۱ الف ۳۷۹۷

طبق مصوبه شورای اسلامی شهر

اجرای مرحله دوم

طرح تخفیف بهای خدمات و عوارض شهرداری مشهد

۲۰٪ تخفیف

عوارض صدور پروانه و پایانکار ساختمانی

و ۲۴٪ تخفیف در پرداخت‌های الکترونیکی عوارض خودرو
کسب و پیشه، خدمات پسماند و آتش نشانی (مندرج در قبوض نوسازی)

از ۲۳ بهمن تا ۱۰ اسفند

شورای اسلامی شهر مشهد

با حضور تولیت آستان قدس در بیمارستان رضوی انجام شد

بهره‌برداری از نخستین دستگاه سی تی آنژیوگرافی شرق کشور

نخستین دستگاه سی تی آنژیوگرافی فوق پیشرفته قلب و مغز در شرق کشور با حضور تولیت آستان قدس رضوی در بیمارستان رضوی به بهره‌برداری رسید.

دکتر فریدون نوحی، رئیس هیئت مدیره بیمارستان رضوی در این مراسم بیان کرد: این دستگاه سی تی آنژیوگرافی قلب و مغز در شرق کشور نمونه مشابه ندارد و از فناوری بسیار پیشرفته‌ای برخوردار است.

رئیس هیئت مدیره بیمارستان رضوی گفت: تمام تلاش ما در نظام پزشکی، انجام تشخیص و حتی درمان بیماری‌ها با کمترین اقدام‌های تهاجمی و حرکت در راستای اقدام‌های پزشکی غیرتهاجمی است.

نوحی افزود: آنژیوگرافی مقطع‌نگاری رایانه‌ای یا سی تی آنژیوگرافی (CTA) یک روش تشخیصی جدید است که با استفاده از سی تی اسکن به تشخیص و ارزیابی بیماری‌های عروق خونی یا شرایط مرتبط با آن‌ها می‌پردازد.مدیر عامل بیمارستان رضوی هم از راه‌اندازی اتاق‌های جدید جراحی در این بیمارستان خبر داد.

محسن مجور با اشاره به اضافه شدن تجهیزات جدید به مجموعه بیمارستان رضوی اظهار کرد: اتاق‌های عمل یازده‌گانه و مجزای بیمارستان رضوی همزمان با ایام‌الله دهه فجر امسال آغاز به کار کرد.

مدیرعامل بیمارستان رضوی بیان کرد: این اتاق‌های عمل جراحی مجهز به سیستم لاپاراسکوپی ۴K و سیستم اندوویژن با بالاترین کیفیت تصویر موجود در کشور هستند.

بیمار ستان رضوی باید از تمام تجهیزات پیشرفته پزشکی برخوردار باشد

تولیت آستان قدس رضوی نیز در آیین بهره‌برداری از نخستین دستگاه سی تی آنژیوگرافی فوق پیشرفته قلب و مغز در شرق کشور که در بیمارستان فوق تخصصی رضوی برگزار شد، گفت: بیمارستان رضوی منتسب به حضرت رضاع) است پس باید از هر جهت متناسب با این انتساب بوده و از بهترین امکانات پزشکی برخوردار باشد تا اقشار مختلف مردم به ویژه نیازمندان هنگام مراجعه به این بیمارستان دغدغه‌ای در خصوص روند درمان‌شان نداشته باشند.

به گزارش آستان‌نیوز؛ حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی به ضرورت تجهیز بیمارستان رضوی به پیشرفته‌ترین دستگاه‌های پزشکی اشاره و عنوان کرد: بیمارستان رضوی منتسب به حضرت علی بن موسی الرضاع) است پس باید از هر جهت متناسب با این انتساب بوده و از بهترین امکانات پزشکی برخوردار باشد تا اقشار مختلف مردم هنگام مراجعه به این بیمارستان دغدغه‌ای در خصوص روند درمان‌شان نداشته باشند.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی اضافه کرد: اگر بیمار نیازمندی که توان پرداخت هزینه‌های درمان یا بخشی از آن را ندارد و برای درمان به تجهیزات و امکاناتی نیاز داشت که تنها در بیمارستان رضوی موجود است، ما نمی‌توانیم او را از استفاده از این امکانات محروم سازیم و باید به طور مستقیم به او خدمات ارائه شود، کما اینکه تاکنون نیز تأکید ما بر همین روال بوده است.

بلندمرتبه‌سازی یا مولفه‌های شهر اسلامی سازگار نیست عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در همایش‌نگاهی نو به چالش‌ها و راهبردهای فقهی–حقوقی معماری و شهرسازی اسلامی که در بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد، گفت: شهر باید انسان را به یاد خدا بیندازد و با این نگاه، بلندمرتبه‌سازی یا مولفه‌های شهر اسلامی سازگار نیست. به گزارش آستان‌نیوز، آیت‌الله محسن اراکی اظهار کرد: شهر اسلامی حد و حدود و حجم مشخصی دارد و وقتی این حد به پایان برسد باید شهر دیگری ساخت اما بسیاری از شهرهای امروزی با این معیار سازگار نیست.

تولیت آستان قدس رضوی در آیین سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی:

کوبیدن بر طبل ناامیدی، بازی در میدان دشمن است

عکاس: مجید رضوی - محمد جواد شهبازی

اسلامی بدون کمترین عقب‌نشینی از اصول رسیده‌ایم.

انقلاب اسلامی تجلی مردم‌سالاری دینی

حجت‌الاسلام والمسلمین مـروـی مردم‌سالاری دینی و مشارکت مردم در سرنوشت خود را از دیگر ارزش‌های انقلاب اسلامی خواند و تصریح کرد: حدود ۴۱ سال از انقلاب اسلامی می‌گذرد و ۴۰ انتخابات واقعی در کشور برگزار شده است که مردم در آن‌ها حضور پرشور داشته و منتخبان خود را انتخاب کرده‌اند.

وی ابراز کرد: همه مسئولان در نظام مقدس اسلامی به نحوی توسط مردم انتخاب می‌شوند و مشارکت مردم در کانون مدیریتی کشور به عنوان یک اصل اساسی و تغییرناپذیراست.

تولیت آستان قدس رضوی گفت: در گذشته سفارتخانه‌های خارجی برای مردم ما شاه، وزیر و نماینده مجلس تعیین می‌کردند، اما امروز ملت خود تصمیم می‌گیرد و این‌ها ارزش‌های انقلاب اسلامی هستند.

می‌بینیم بسیاری از انقلاب‌ها حتی در برابر یکی از این چالش‌ها دوام نیاوردند، اما انقلاب اسلامی با عظمت، استوار و مقاوم در برابر همه این چالش‌ها ایستادگی کرده است.

وی ایستادگی بر ارزش‌ها و اصول و عدول نکردن از آن‌ها را از دیگر ویژگی‌های انقلاب اسلامی برشمرد و اظهار کرد: در تاریخ نمونه‌های فراوانی از انقلاب‌هایی داریم که نتوانستند بر ارزش‌ها و اصول انقلاب خود ایستادگی کنند و از آن‌ها عدول کردند.

اما انقلاب سرفراز مردم ایران در برابر این چالش‌ها تاکنون با استقامت ایستاده و بدون کمترین عقب‌نشینی از مواضع و اصول، سربلند بیرون آمده‌است.

تولیت آستان قدس رضوی استقلال داخلی و خارجی، استقلال در موضع‌گیری‌های بین‌المللی، آزادی، دفاع از مظلومان و محرومان، رسیدگی به مردم و نیازمندان، بالا بردن سطح علمی جامعه، استقلال و خودکفایی در کشاورزی و دانش و فناوری را از جمله ارزش‌های انقلاب اسلامی خواند و گفت: بحمدالله تا حدودی به بسیاری از ارزش‌های انقلاب

ایران معرفی و تصریح کرد: ملت بزرگ ایران به خصوص در دوران قاجار و پهلوی به دلیل وجود حکومت‌های نالایق و وابسته به یک انحطاط تاریخی و عقب‌ماندگی عجیبی دچار شده بود، این حکومت‌های مزدور کشور ایران را به عقب بردند و مردم ایران را تحقیر کردند، امام خمینی(ره) یکی از مرتجع‌ترین و پلیدترین حکومت‌های عصر حاضر را از بین برد و اقتدار و عزت را به کشور و ملت ایران بازگرداند.

غلبه بر چالش‌ها و ایستادگی بر اصول، ویژگی انقلاب اسلامی

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی غلبه بر چالش‌ها و ایستادگی بر ارزش‌ها و اصول را از ویژگی‌های انقلاب اسلامی دانست و گفت: از آغازین روزهای پیروزی انقلاب اسلامی تا به امروز دشمنان و بدخواهان همواره چالش‌ها و توطئه‌های مختلفی را به این ملت تحمیل کرده‌اند: از گروهک‌های تروریستی و تحریک‌های قومیتی گرفته تا هشت سال جنگ تحمیلی و تحریم‌های ظالمانه؛ به طوری که با نگاهی به تاریخ انقلاب‌های جهان

ناامیدسازی نسل جوان دسیسه و راهبرد دشمن است

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی یکی از برنامه‌های دشمن را ایجاد ناامیدی و یأس در جامعه به خصوص در میان نسل جوان معرفی و اظهار کرد: از اهداف دشمن ایجاد ناامیدی است تا مردم را از راه مقابله با مستکبران و دفاع از عزت، استقلال، فرهنگ و دین خود پشیمان کنند.وی نقد منصفانه را لازمه پویایی جامعه دانست و گفت: اگر همه چیز را سفید ببینیم دچار غرور می‌شویم و نتیجه غرور توقف است، اما از آن طرف نیز همه چیز را نیاید سیاه

و تیره جلوه داد که موجب یأس و ناامیدی مردم می‌شود؛ بلکه باید واقع‌بین بود.تولیت آستان قدس رضوی عنوان کرد: امروز حقیقتاً سختی‌ها و دشواری‌ها، مردم عزیز ما به ویژه قشر کم‌درآمد را به شدت تحت فشار قرار داده است، اما اگر نکات چالشی و منفی را می‌گوییم نقاط سفید و مثبت را هم بگوییم؛ آن‌هایی که دائم بر طبل یأس، ناامیدی و سیاه جلوه دادن شرایط کشور و نظام می‌کوبند در میدان دشمن بازی می‌کنند.وی افزود: جامعه‌ای که در آن انتقاد، نقد و اعتراض نباشد مرده است؛ آن مدیرت آل سعود است که هیچ نقد، انتقاد و سختی را از مردم نمی‌پذیرد و اگر سختی و انتقادی برآید با شمشیر گردنش را قطع می‌کند، در جامعه اسلامی، نبوی و انقلاب اسلامی باید نقد و انتقاد باشد، اما انتقاد خیرخواهانه، ناصحانه و چاره‌جویانه نه از روی بغض و نفرت.حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با بیان اینکه بر اساس آموزه‌های اسلامی و آیات قرآن انسان حتی با آن‌ها که عداوت دارد نیز باید با عدالت رفتار کند، خطاب به جناح‌های سیاسی کشور گفت: بین جناح‌های سیاسی ما رقابت است نه عداوت، بنابراین در مقام قضاوت، داوری و نقد نباید از مرزهای عدالت و انصاف کنیم.

تولیت آستان قدس رضوی با تأکید بر اینکه نگاه قبیله‌ای به مسائل به مصلحت کشور نیست؛ اظهار کرد: جناح‌های سیاسی به مسائل کشور باید نگاه ملی و بین‌المللی داشته باشند؛ نقد و انتقاد کنید و مسئولان را به چالش بکشید، مشکلات و تنگناها را بیان کنید اما مشفقانه و ناصحانه تا مردم دچار یأس و ناامیدی نشوند.

آگهی مناقصه- نوبت سوم

« مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی در نظر دارد احداث ۲۰هکتار باغ الگوئی درختان میوه در اراضی ایستگاه کلمکان را به روش مشارکت به بخش خصوصی واگذار نماید.
کلیه متقاضیان می‌توانند حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۸ اسناد مناقصه را دریافت و درخواست خود را حداکثر تا ۱۳۹۹/۱۲/۹ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس setadiran.ir ثبت نمایند.
مناقصه صرفاً از طریق سامانه انجام شده و کلیه مدارک و مستندات بایستی از طریق سامانه بارگذاری و ارائه شود».

آگهی فراخوان عمومی انتخاب مشاور(نوبت اول)

شرکت توسعه نفت وگاز رضوی در نظر دارد از طریق فراخوان عمومی دو مرحله ای یک مشاور ذیصلاح را برای انجام خدمات ذیل انتخاب نماید

۱- شرح مختصر خدمات: عملیات نقشه برداری و تهیه نقشه های توپوگرافی پروژه احداث واحد PDH/PP شرکت توسعه نفت وگاز رضوی

۲- محل و مدت انجام خدمات: محل پروژه منطقه ویژه انرژی پارس ۲ (شهرستان کنگان) و مدت انجام خدمات یک ماه می باشد

۳- شرایط مهندس مشاور: دارا بودن صلاحیت خدمات مشاور حداقل پایه ۳ نقشه برداری از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری

متقاضیان می توانند حداکثر ظرف پنج روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم در روزنامه ضمن ارائه، تصویر گواهی نامه صلاحیت و معرفی نماینده جهت دریافت اسناد استعلام ارزیابی فنی - مالی به نشانی تهران - میدان فاطمی -خیابان شهید گمنام، شماره ۱۴، طبقه اول، واحد ۱ مراجعه و پس از تکمیل، اسناد مذکور را حداکثر پس از یک هفته از آخرین روز توزیع به همان نشانی تحویل دهند.

آگهی فراخوان عمومی انتخاب مشاور(نوبت اول)

شرکت توسعه نفت وگاز رضوی در نظر دارد از طریق فراخوان عمومی دو مرحله ای یک مشاور ذیصلاح را برای انجام خدمات ذیل انتخاب نماید

۱- شرح مختصر خدمات: عملیات خدمات ژئوتکنیک و مطالعات لرزه خیزی پروژه احداث واحد PDH/PP شرکت توسعه نفت وگاز رضوی

۲- محل و مدت انجام خدمات: محل پروژه منطقه ویژه انرژی پارس ۲ (شهرستان کنگان) و مدت انجام خدمات دو ماه می باشد

۳- شرایط مهندس مشاور: دارا بودن صلاحیت خدمات مشاور حداقل پایه ۲ ژئوتکنیک از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری

۴- متقاضیان می توانند حداکثر ظرف پنج روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم در روزنامه ضمن ارائه، تصویر گواهی نامه صلاحیت و معرفی نماینده جهت دریافت اسناد استعلام ارزیابی فنی - مالی به نشانی تهران - میدان فاطمی -خیابان شهید گمنام، شماره ۱۴، طبقه اول، واحد ۱ مراجعه و پس از تکمیل، اسناد مذکور را حداکثر پس از یک هفته از آخرین روز توزیع به همان نشانی تحویل دهند.

ردیف	موضوع مناقصه	شماره فراخوان	مبلغ برآورد کار	میزان تضمین شرکت در مناقصه
۱	برون سیاری فعالیتهای بهره برداری و نگهداری از تاسیسات آب شرب و خدمات مشترکین شهر ستان قوچان	۲۰۹۹۰۰۱۴۴۶۰۰۰۱۶۰	۱۸/۹۸۲/۴۸۰/۸۹۳ریال هجده میلیاردو نهصدو هشتادو دو میلیون و چهارصدو هشتاد میلیون و هشتصدو نودو سه ریال	۶۶۰/۰۰۰/۰۰۰۰ریال (ششصدو شصت میلیون ریال)
۲	برون سیاری فعالیتهای بهره برداری و نگهداری از تاسیسات آب شرب و خدمات مشترکین شهر ستان سرخس	۲۰۹۹۰۰۱۴۴۶۰۰۰۱۶۱	۱۴/۵۸۳/۴۰۸/۷۶۷ریال چهارده میلیاردو پانصدو هشتادو سه میلیون و چهارصدو هشت هزارو هفتصدو شصت و هفت ریال	۵۲۸/۰۰۰/۰۰۰۰ریال (پانصد و بیست و هشت میلیون ریال)
۳	برون سیاری فعالیتهای بهره برداری و نگهداری از تاسیسات آب شرب و خدمات مشترکین شهر ستان صالح آباد	۲۰۹۹۰۰۱۴۴۶۰۰۰۱۶۲	۱۲/۵۱۲/۸۳۹/۶۶۳ریال دوازده میلیارد و پانصد و دوازده میلیون و هشتصد و سی ونه هزار و ششصد و شصت و سه ریال)	۴۶۶/۰۰۰/۰۰۰۰ریال (چهارصد و شصت و شش میلیون ریال)

زمان و مهلت دریافت اسناد مناقصه: الف - مهلت دریافت اسناد مناقصه: ۱۳۹۹/۱۱/۲۸ ب -مهلت تحویل پیشنهادها: ۱۳۹۹/۱۲/۰۹ هزینه چاپ آگهی به نسبت بر عهده برنده / برندگان مناقصه خواهد بود.

دفتر روابط عمومی و آموزش همگانی - شرکت آب و فاضلاب استان خراسان رضوی
سایت اینترنتی : www.abfakhorasan

شرکت آب و فاضلاب استان خراسان رضوی

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده (نوبت اول) تعاونی مصرف کارگران شهاب خودرو به شماره ثبت ۱۹۶۴۷

از کلیه اعضاء، محترم تعاونی مصرف کارگران شهاب خودرو و نمایندگان قانونی آنان دعوت می شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده که در روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ ساعت ۱۴ در دفتر تعاونی واقع در تهران کیلومتر ۹جاده مخصوص کرج تشکیل می گردد حضور به هم رسانند .

چنانچه هر یک از اعضاء تمایل به نامزدی عضویت در هیئت مدیره و یا بازرس را دارند می توانند حداکثر ظرف پنج روز از تاریخ درج آگهی در محل دفتر تعاونی حضور یافته و ثبت نام نمایند. هر یک از اعضاء، محترم، که به هر دلیل قادر به حضور در جلسه مذکور نمی باشند می توانند جهت اعطاء وکالت به همراه موکل خود تا ۴۸ساعت قبل از برگزاری مجمع فوق الذکر به دفتر تعاونی مراجعه نمایند .

دستور جلسه :

۱ - گزارش عملکرد هیئت مدیره و بازرس از سال ۱۳۹۴الی ۱۳۹۸

۲ - تصویب صورتهای مالی از سال ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۸

۳ - انتخاب اعضاء هیئت مدیره و بازرسین اصلی و علی البدل

۴ - ارائه و تصویب بوجه پیشنهادی ۱۴۰۰

۵ - اتخاذ تصمیم در خصوص حق عضویت تعاونی در شرکتها واتحادیها و نحوه ورود و خروج اعضاء و میزان سهام هیئت مدیره تعاونی مصرف کارگران شهاب خودرو

هیئت مدیره تعاونی مصرف کارگران شهاب خودرو

روزنامه صبح ایران

www.qudsonline.ir

شنبه ۲۵ بهمن ۱۳۹۹ | ۱ رجب ۱۴۴۲ | ۱۳ فوریه ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۹۶۴۵

اندیشه

info@qudsonline.ir

کتاب «قرآن در نگاه عقل و علم» منتشر شد کتاب «قرآن در نگاه عقل و علم» به قلم دکتر محمدباقر شریعتی سبزواری و به همت مؤسسه بوستان کتاب منتشر شد. در این اثر، به مباحث «قرآن، اعجاز ماندگار»، «قرآن، اعجاز تمام صمرها و نسل‌ها»، «شاخصه‌های آیت قرآن»، «تفسیر و تائویل قرآن»، «اعجاز در مقررات حقوقی قرآن»، «اعجاز ادبی قرآن»، «اعجاز باطنی و معارف معنوی»، «اعجاز ماندگار اسلام» و «شباهت اخباریون در عدم حجیت ظواهر قرآن و پاسخ اصولیون» پرداخته شده است.

یادداشت روز

annotation@qudsonline.ir

حجت‌الاسلام دکتر علی دودمان

احیای «اندیشه مقاومت»

اثر مهم انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی به اعتراف سیاستمداران غربی و تحلیلی که بعضی از اندیشمندان غربی مطرح کردند و درباره آن کتاب هم نوشتند و بر آن تأکید داشتند، نخست فقط یک تحول سیاسی نبود، دوم تنها یک تحول درون مرزهای ایران نبود، بلکه آغازی بود بر بازاندیشی فکر دینی در سطح جهان و مطرح شدن اسلام مبارز و انقلابی در امت اسلامی.

البته غربی‌ها و دشمنان در تحلیل‌هایشان سعی می‌کنند تعبیر اسلام سیاسی را به کار ببرند و این تعبیر را طوری تلقی می‌کنند که گویا با اسلام واقعی فاصله دارد، ولی واقعیت این است که آموزه‌های انقلابی و سیاسی و ایجاد انگیزه در پیروان اسلام برای تلاش سیاسی و مبارزه با سلطه‌گری و استبداد در متن آموزه‌های اسلامی و در آیات قرآن کریم و در سیره پیامبر اکرم(ص) و بزرگان اسلام این موضوع کاملاً مشهود است. برجسته‌ترین آن هم حماسه عاشورا و کربلاست که هنوز هم خط مبارزه با ظلم را برجسته و روشن نگه داشته و در سطح فراتر از پیروان اهل بیت(ع) و شیعیان و مسلمانان اثرگذار بوده است. انقلاب اسلامی هم‌واره این خط را دنبال کرده است.

اگر بخواهیم به نتایج انقلاب اسلامی در عرصه اندیشه‌ای اشاره کنیم، بر سه نکته می‌توان تأکید کرد: نکته نخست اینکه انقلاب اسلامی موجب شد جدی بودن مقوله دین و اثرگذاری نگاه دینی در زندگی اجتماعی در جهان مورد توجه قرار گیرد و حتی این نگاه در جهان مسیحیت امتداد پیدا کند، یعنی کسانی که به خدای متعال و قیامت و پیامبران اعتقاد دارند در کشتکری اجتماعی خود از این اعتقادات الهام می‌گیرند و چارچوب ارزشی مبتنی بر عدل و ظلم یا مبتنی بر حق و باطل را در زندگی خودشان مطرح و دنبال می‌کنند، این قطعاً یک عقبه بسیار قوی و پشتوانه فکری برای مبارزه با جریان سلطه و سرمایه‌داری استعماری را ایجاد می‌کند.

نکته دوم اندیشه معنویت‌گرایی است که در جهان بسیار مورد غفلت قرار داشت. این موضوع هم پس از پیروزی انقلاب اسلامی در میان اندیشوران مطرح شد و حتی کسانی تلاش کردند نیاز معنوی انسان‌ها را بریده از ارتباط معنویت و دین مطرح کنند و یک نوع معنویت سکولار را که به نظر ما یک معنویت بدلی و تقلبی است جایگزین معنویت مبتنی بر ایمان به خدا قرار دهند. این اگرچه از نظر مبانی فلسفی قابل نقد است و هرگز نمی‌تواند یک توجیه فلسفی درستی پیدا کند، ولی آثار اجتماعی آن به هر حال قابل انکار نیست، به این معنا که اساساً کسانی هم که به دین و عالم ماوراءطبیعت براساس بیان وقرائت ادیان معتقد نیستند به اسلام و معنویت روی بیاورند. خود معنویت‌گرایی با منافع اقتصادی و سلطه‌گراییانه استکبار در تعارض آشکار است و این هم یک طرز اندیشه‌ای است.

نکته سوم که به نظر می‌رسد از هر نکته یاد شده در عرصه عمل مهم‌تر است، اندیشه مقاومت است؛ یعنی ملت‌ها می‌توانند در مقابل ابرقدرت‌ها با همه یال و کویا و قدرت و اقتدارنمایی که می‌کنند بایستند و موفق هم باشند، به خصوص استمرار روحیه انقلابی و چالشی که نظام جمهوری اسلامی در طول این ۴۲ سال پس از انقلاب با نظام سلطه داشته و این چالش هم روز به روز عمیق‌تر شده است و اینکه جمهوری ایران توانسته پایدار بماند و به عمر خودش ادامه بدهد و در مقابل همه توطئه‌ها و رذالت‌های جبهه استکبار، موجودیت خودش را حفظ کند برای مظلومان عالم و جوامع محروم و مردمی که در بخش‌های بزرگی از جهان احساس می‌کنند زیر ظلم و ستم جبهه استبداد هستند، الهام‌بخش بوده است.

در حقیقت احیای اندیشه مقاومت، اثر بسیار مهمی است که انقلاب اسلامی عامل آن بوده است. در مقابل دشواری‌ها و سختی‌هایی که کل جبهه استکبار و به‌خصوص رژیم آمریکا در این زمینه وارد کردند ولی این اندیشه به توانسته رشد و گسترش پیدا کند و آمریکایی که ۴۰ سال پیش اصلاً فکر نمی‌کرد در روزگاری بخش قابل توجهی از مناطق جهان به معارضة با او بپردازند امروز می‌بیند هم در سطح دولت‌های بزرگ و هم در سطح ملت‌ها این چالش‌ها دراز روز به روز تقویت می‌شود.

خدائی، فاطمی‌نژاد: امروزه و در سال‌های

ابتدایی دهه پنجم انقلاب و با پیش رو داشتن تجربه‌ای بیش از چهار دهه مقاومت جمهوری اسلامی در برابر انواع فشارها و تهدیدها و حتی از سرگزداندن جنگ نظامی و به‌خصوص با افزایش توقیفات ایران در منطقه، می‌توان از ضرورت‌صورت‌بندی‌نظری مقاومت اسلامی سخن به میان آورد. در گفت‌وگو با دکتر روح‌الامین سعیدی، استادیار روابط بین‌الملل دانشگاه امام صادق(ع) و سردبیر مجله فرهنگ و علوم انسانی عصر اندیشه تلاش کرده‌ایم با اتکا به فهم متعارف از نظریه‌های بین‌الملل، در خصوص نظریه بومی اسلامی‌ای صحبت کنیم که نسبت به سیاست‌های خارجی جمهوری اسلامی ایران در مناسبات منطقه‌ای و بین‌المللی می‌توان از آن باعنوان «نظریه مقاومت اسلامی» نام برد. آنچه در ادامه می‌خوانید حاصل گفت‌وگو با ایشان است.

♦ جناب سعیدی، با اتکا به فهم متعارف از نظریه‌های بین‌الملل، مقاومت اسلامی در عرصه بین‌الملل دارای چه تعریف و مؤلفه‌هایی است؟

اگر بخواهیم در عرصه بین‌الملل مقاومت را معنا کنیم باید این پرسش مطرح شود که مقاومت دربرابر چه چیزی؟ در نظام بین‌الملل مقاومت در برابر نظام سلطه معنا پیدا می‌کند. به عبارتی از زمان استعمار که ابرقدرت‌هایی در ابتدا اروپایی‌ها و پس از آن آمریکایی‌ها تلاش کردند بر اساس سیاست‌های نظام سرمایه‌داری حرکت‌های فرامرزی انجام دهند و منابع و سرزمین دیگر کشورها را استعمار کنند، مفهوم مقاومت معنا پیدا می‌کرد. مقاومت در اینجا یعنی کسانی که مورد استثمار و در معرض استعمار قرار گرفته و استقلال آن‌ها توسط مناسبات سلطه و انقیاد زیر سؤال رفته بود، تلاش داشتند این رابطه نابرابر را بشکنند و این زنجیره‌ها را پاره کنند و در برابر فشارها و رویکردهای امپریالیستی و استعماری بایستند. بنابراین در نظام بین‌الملل، مقاومت در برابر فشارهای نظام سلطه و سیاست‌های امپریالیستی نظام سلطه معنا پیدا می‌کند. طبیعتاً مؤلفه‌هایی که می‌تواند داشته باشد نخست استقلال سیاسی است؛ یعنی در گام نخست، کشورها حاکمیت خودشان را بدست بیاورند چرا که به‌ویژه در دوران استعمار کهن، آن چیزی که در دست نداشتند استقلال سیاسی یا به تعبیری حاکمیت بسیاری از کشورها بود که تحت سلطه نظام امپریالیستی قرار گرفته بود. برای نمونه انگلستان، هندوستان یا بسیاری از کشورهای آفریقایی را تحت سلطه قرار داده بود. بنابراین مؤلفه نخست استقلال سیاسی و مقاومت در برابر این حرکت‌های استعماری برای استیفای حاکمیت ملی و استقلال بود که تا حدود زیادی بدست آمد؛ یعنی در طول قرن بیستم بیشتر کشورها که در معرض استعمار کهن بودند، استقلال خودشان را بدست آوردند و همه به عنوان کشورهای مستقل شناخته شدند. منتهای مرحله‌ای بعدی در قالب استعمار نوین و فرانونین شاهدیم نفوذ کشورهای ابرقدرت به صورت‌های پنهان‌تر و نیمه سخت همچنان تداوم پیدا می‌کند؛ از این رو گام و مؤلفه بعدی، مقاومت در برابر نفوذ کشورهای سلطه‌گر و ابرقدرت‌هاست. پس از این مؤلفه، مسئله استقلال اقتصادی مطرح می‌شود که همین نیز می‌تواند عاملی برای دخالت و فشار ابرقدرت‌ها با استفاده از ابزارهای اقتصادی مثل تحریم باشد. مسئله بعدی که چه بسا از همه چیز نیز مهم‌تر باشد مقاومت در برابر فشارها و اقدامات فرهنگی و شناختی و ادراکی است؛ مسئله استقلال فرهنگی اینجا به‌وجود می‌آید. اینجا و در این موقعیت، مقاومت در برابر جریان فکری و فرهنگی نظام سلطه است. من می‌توانم این‌ها را به عنوان مؤلفه‌ها برداشت کنم.

♦ شاید پاسخ به این پرسش کمی بدیهی به نظر بیاید ولی به نظر شما انقلاب اسلامی توانسته است با چند مورد از مؤلفه‌های در عرصه مقاومت پیوند برقرار کند؟ انقلاب اسلامی حرکتی مبتنی بر مقاومت بود؛ یعنی اگر آن تعریف را در نظر بگیریم نخست، انقلاب اسلامی که مقاومت در برابر استبداد داخلی و رژیم دیکتاتوری مستبد و سپس به طریق اولی مقاومت در برابر نظام سلطه‌ای بود که ایران را به عنوان یکی از پایه‌های سیاسی خودش در منطقه غرب آسیا تعریف کرده بود و به همین واسطه انواع و اقسام مداخلات و مداخلات سیاسی گرفته تا اقتصادی و فرهنگی را اعمال می‌کرد و کاملاً کشور را به لحاظ مختلف تحت انقیاد خودش درآورده بود.

بنابراین اساس حرکت انقلاب اسلامی یک نهضت مقاومت است که تلاش می‌کند در برابر مناسبات سلطه –چه سلطه داخلی و چه سلطه امپریالیستی بین‌المللی- مقاومت کند. طبیعتاً پیروزی این انقلاب و این حرکت مقاومت داخلی و بین‌المللی نشان داد این اقدام و ایستادگی در برابر نظام سلطه امکان‌پذیر است و می‌تواند الگویی برای سایر ملت‌ها باشد که نمونه‌های آن را بعداً در سال‌های پس از انقلاب در بسیاری از کشورهای منطقه دیدیم. جنبه کمال یافته این الگوگیری را نیز امروزه در قالب محور مقاومت شاهدیم که در سال‌های اخیر دستاوردهایش به وضوح پیش چشم ماست.

به نظر من این مقاومت می‌تواند کلمه سوایی باشد که ملت‌های مختلف را با تفاوت‌های مذهبی، نژادی و زبانی کنار هم دیگر جمع می‌کند

حال به نظر شما این مقاومت را باید راهبردی دائمی به حساب آورد یا تاکتیکی موقت است؟

با توجه به ماهیت نظام بین‌الملل که همواره یک نظام مبتنی بر قدرت است یعنی بسیاری حتی سیاست بین‌الملل را power politic یا سیاست قدرت تعریف می‌کنند؛ این مناسبات سلطه و انقیاد حداقل تا زمانی که وضعیت نظام بین‌الملل این‌گونه است همواره وجود خواهد داشت. با در نظر داشتن چنین پیش‌فرضی که ما یک وضعیت ایده‌آل داریم –همان دولت جهانی مهدوی است- تا آن زمان وقتی هنوز مناسبات سلطه و انقیاد در روابط بین‌الملل تولید و بازتولید می‌شود، مقاومت وجود دارد و طبیعتاً مقاومت یک تاکتیک کوتاه مدت نیست. بنابراین ذات نظام بین‌الملل این‌گونه و مبتنی بر روابط

«هزینه سازش از مقاومت بیشتر است» شعار نیست، تجربه روی زمین است

من با این گزاره که «هزینه سازش از مقاومت بیشتر است» موافقم و اعتقاد دارم این گزاره صرفاً یک شعار نیست؛ چرا که شما می‌توانید نمونه‌های آن را در تاریخ دهه‌های اخیر نظام بین‌الملل ببینید. همین الان می‌توانید مقایسه کنید کشورهای که سازش و کشورهایی که مقاومت کردند هر کدام چه دستاوردهایی داشته‌اند. اینجا می‌توان میزان داده‌ها و ستانده‌ها را بر اساس تجربیات میدانی بررسی کرد. برای نمونه مصر که از همان ابتدا با اسرائیل یا غرب سازش کرده است، امروز در کجای معادلات منطقه‌ای ما قرار دارد؟ کشوری که سال‌های سال حکومت دیکتاتوری داشته و کاملاً با غرب سازشکار بوده است و می‌توان آن را به عنوان الگوی سازش به حساب آورد امروز کجای معادلات منطقه قرار دارد و جمهوری اسلامی با وجود تمامی فشارها و تحریم‌ها به عنوان الگوی مقاومت کجاست؟ به راحتی می‌توان این‌ها را مقایسه کرد و چیزی نیست که بخواهیم بگویم شعار است. یک زمان ما تجربه زیسته نداریم، مجبوریم هی شعار بدهیم ولی الان جمهوری اسلامی بیش از چهل و چند سال تجربه زیسته دارد و خیلی نیاز نیست شعار بدهیم، کدام چه می‌تواند بنا بر همین تجربه زیسته به راحتی دست به مقایسه بزند و این مقایسه‌ها نیز همه می‌تواند بر اساس شواهد عینی و آمارها باشد. در همین راستا می‌توانید وضعیت کشورهای منطقه را در حوزه‌های مختلف از حیث میزان وابستگی و آنچه بدست

طبیعتاً جمهوری اسلامی در آن رویکردها ایده‌آل خود به دولت‌ها آن طور اصالت نمی‌دهد. دولت یک مفهوم کاملاً ثانوی و ساخته شده است. در دوران مدرن و از قرن هفدهم، دولت‌های ملی در اروپا شکل گرفت و بعضاً تاکتیک و به سراسر جهان گسترش پیدا کرد؛ بنابراین این دولت‌های ملی برای نظام جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک نظام ایدئولوژیک که مبتنی بر الگوی اسلامی است، اصالت ندارد. آن چیزی که اصالت دارد و در قرآن نیز می‌توان دید رویکرد امت محور است؛ یعنی ملایک، ملاک تفاوت‌های عقیدتی و ادراکی است. بنابراین طبیعتاً پیام و خطاب اصلی انقلاب اسلامی به ملت‌هاست که این موضوع را در قانون اساسی نیز می‌توان دید. در مواضع امام و رهبر معظم انقلاب نیز می‌توان این را دید. البته از آن طرف نیز باید

واقعیت را بپذیریم که خودش هم دارد در چارچوب این نظام دولت‌محور زندگی می‌کند و یک nation-state و عضو نظام بین‌المللی است بنابراین نمی‌تواند خود را از این واقعیت‌ها دور قرار دهد و از آن‌ها صرف‌نظر کند. به هر حال ما یک عضو نظام بین‌الملل هستیم و باید این اقتضات را بپذیریم. طبیعتاً روابط با دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی نیز باید در کنار همدیگر باشد. بنابراین الگوی دیپلماسی سنتی و دولت‌محور و الگوی دیپلماسی عمومی در کنار همدیگر باید مورد استفاده قرار گیرد. طبیعتاً در آن رویکرد ایدئولوژیک وزن اصلی را باید در ارتباط با ملت‌ها و تأثیرگذاری بر ملت‌ها قرار دهیم و این همان چیزی است که برآمده از آموزه‌های انقلاب اسلامی است؛ یعنی خطاب اصلی ما به ملت‌ها بوده و تأثیرگذاری ما نیز باید بر ملت‌ها باشد.

♦ گروه هدف گفتمان مقاومت چه باید باشد؛ در رویکرد خودش باید امت‌ها را مورد خطاب قرار دهد یا دولت‌ها را؟

این مقاومت می‌تواند مخرج مشترک و کلام مشترک ما باشد، چرا که به هر حال ممکن است تفاوت‌های مختلفی با ملت‌های دیگر، از تفاوت‌های زبانی تا مذهبی و نژادی داشته باشیم ولی آن چیزی که می‌تواند این‌ها را همچون یک نخ تسبیح کنار همدیگر جمع کند همین انگیزه واحد مقاومت است؛ یعنی اگر امروز در آمریکا لاتین نیز سراغ بگیریم کسانی هستند که به دنبال مقاومت در برابر نظام سلطه‌اند، در قریقا و آسیا نیز فارغ از رنگ‌ها و نژادها همین‌طور است. همه به دنبال این هستند که استقلال خودشان را حفظ کنند و در برابر زیاده‌خواهی‌های نظام سلطه مقاومت کنند. بنابراین این می‌تواند کلمه سوا باشد- که می‌گوید «تعالو لی کلمه سوا بیننا و بینکم»- آن چیزی که می‌تواند کلام مشترک ما و سایر همسایگانمان باشد همین مسئله مقاومت است. اگر ما بتوانیم این را به کلام مشترک بدل کنیم خیلی‌ها کنار آن جمع می‌شوند. در همین ماجرای مدافعان حرم و محور مقاومت، ما از ملت‌های مختلف بودیم، چه چیزی ایران، عراق، افغانستان، پاکستان، سوریه، لبنان و یمن را باوجود همه تفاوت‌ها دور هم جمع کرد؟ همین مسئله مقاومت بود؛ یعنی همه دنبال این بودند مرزهای ملی و آرمان‌های اسلامی حفظ شود، مردم از تعرض به ملت‌ها باشند، امنیت منطقه‌ای حفظ شود و از فروپاشی و چندپارگی کشورها جلوگیری کنیم. می‌بینید مبتنی بر این هدف مشترک چه کارستانی صورت گرفت و داعش از منطقه جمع شد. بنابراین به نظر من مقاومت می‌تواند کلمه سوایی باشد که ملت‌های مختلف را با تفاوت‌های مذهبی، نژادی و زبانی کنار همدیگر جمع می‌کند.

گزارش

بررسی آرای نظریه‌پردازان برجسته غربی درباره افول ایالات متحده

آغاز دوران پسا آمریکا

فاطمه ترکاشوند: برای نظریه‌پردازان آمریکایی و اروپایی، افول قدرت آمریکا چنان مشخص است که دیگر کمتر کسی از اصل ماجرا می‌پرسد که «آیا پایان آمریکا آغاز شده است؟» بلکه حالا این اندیشمندان بر کم و کیف جهان پسا آمریکا تمرکز کرده‌اند و پرسش بسیاری از رسانه‌ها این است که چه کسی نخستین بار توانست پیش‌بینی کند آمریکا به خط پایان رسیده است. به نظر می‌رسد نظریه‌پردازان آمریکایی و اروپایی بیش از همه این موضوع را جدی می‌دانند و درصدد شناخت ابعاد آن برآمده‌اند. از سخنرانی سال ۲۰۱۸ نوام چامسکی باعنوان «زوال قدرت آمریکا» گرفته تا کتاب «نسل‌ها» که در سال ۱۹۹۱ منتشر شده و با پیش‌بینی دقیقش از بحران ۲۰۲۰ تعجب آمریکایی‌ها را برانگیخت.

رهبر انقلاب در دیدار اخیرشان درباره همین گزاره گفتند: «این مسئله سقوط ترامپ با این وضع مفتضح و حوادثی که حول و حوش این قضیه اتفاق افتاد، این افول یک رئیس‌جمهور ناباب نبود؛ افول آبروی آمریکا بود». افول قدرت آمریکا بود، افول نظام اجتماعی آمریکا بود؛ این را من نمی‌گویم. این را خوده‌ایشان گفتند؛ صاحب‌نظران برجسته سیاسی‌شان اعلام کردند که نظام آمریکا از درون پوسیده است.»

ترامپ و سطره چهارساله اخلاق و سیاست‌هایش به تنهایی برای شیوع حس بحران‌زدگی برای آمریکایی‌ها کافی بود اما سایه انداختن هراس دائمی از ورود به جنگی جدید در نتیجه سیاست‌های ترامپ هم اضافه شد و درنهایت به نقطه بحرانی عجیبی رسید که بسیاری هنوز هم شراره‌های آن را برای شعله‌ور کردن یک جنگ داخلی در آمریکا خاموش نمی‌بینند. همه این‌ها را باید در کنار شیوع کووید۱۹ دید که مهر پایانی بر آرامش جامعه آمریکا زد و درنهایت سبب بحران‌های پیاپی شد چنان‌که مردم و افشار نخبه این کشور، بیشتر به سمت پوسیده است.»

گزاره «افول آمریکا» سوق پیدا کردند. اندرو یاسویچ، تاریخ‌دان آمریکایی در مقاله اخیرش با نام «پایان امپراتوری» توضیح داده چرا «خورشید بر امپراتوری آمریکا غروب کرده». یاسویچ با رویکرد انتقادی نسبت به سلطه آمریکا، پایه استدلالش را بر خیزش عمومی مردم علیه فقر ساختاری و نژادپرستی در نظام اجتماعی آمریکا قرار داده. این تاریخ‌دان آمریکایی می‌گوید: «این فقر و نژادپرستی در جامعه آمریکا سال‌هاست که برای دنیا و البته خود آمریکایی‌ها روشن شده اما در دوره ترامپ و سهل‌انگاری ظالمانه در کنترل کرونا تبدیل به باوری غیرقابل خدشه شد... و عصر سلطه ایالات متحده دیگر به پایان رسیده است.»

مسئله‌ای که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای هم به آن اشاره کردند: «این را خود [نظریه‌پردازان] آمریکایی هم گفتند که نظام اجتماعی آمریکا از درون پوسیده». اما همه مقالات ناظر به پیش‌بینی پایان عصر سلطه آمریکا، این قردها هم متأخر نیستند. برخی از آن‌ها مانند نظریه امانوئل والرشتاین، جامعه‌شناس مطرح آمریکایی به چند دهه پیش برمی‌گردد. او مقاله سال ۲۰۱۳ خود را با عنوان «پیامدهای فروپاشی آمریکا» با این جملات آغاز می‌کند: «مدت زمان درازی است که این مسئله را به بحث گذاشته‌ام. افول قدرت هژمونیک ایالات متحده از دهه ۷۰ میلادی آغاز شد و این افول آرام، در دوره جورج بوش شتاب گرفت. نخستین بار نوشتن در این مورد را در دهه ۸۰ آغاز کردم. در آن زمان همه اردوگاه‌های سیاسی به این بحث و اکتشش دادند و آن را به عنوان بحثی نامعقول رد می‌کردند.

والرشتاین سپس نقطه عطف تغییر نگاه آمریکایی‌ها را این‌طور شرح می‌دهد: «اما پس از شکست حباب ۲۰۰۸، تغییر نظر صاحب‌نظران و عامه مردم آغاز شد. امروز، درصد بزرگی از آمریکایی‌ها واقعیت افول قدرت، جایگاه و نفوذ ایالات متحده را پذیرفته‌اند. این پذیرش در ایالات متحده کاملاً با آکره صورت پذیرفته. سیاستمداران و صاحب‌نظران در پیشنهاد اینکه چگونه هنوز می‌توان قدرت آمریکا را حفظ کرد، به‌طور من این فرایند بازگشت‌ناپذیر است». تغییر نگاه آمریکایی‌ها و صاحب‌نظران در دهه ۹۰ میلادی، نشانه‌های موارد دیگری هم دارد. انتشار کتاب «نسل‌ها» که اوایل سال پیش در رسانه‌های آمریکایی مورد توجه قرار گرفت به همین سال‌ها بازمی‌گردد. کتابی که در آن، ویلیام اشتراوس و نیل هاو، دو کارشناس ادوار تاریخی به دقت پیش‌بینی می‌کنند آمریکا در سال ۲۰۲۰ دچار بحرانی جدی خواهد شد که عصر سلطه قدرت ایالات متحده را پایان خواهد بخشید.

نوام چامسکی، یکی از شناخته‌شده‌ترین نظریه‌پردازان آمریکایی هم جزو معتقدان به «افول هیمنه آمریکا» است. هرچند او از زاویه‌ای دیگر به این اتفاق می‌نگرد و دلایل دیگری هم برای این پیش‌بینی ارائه می‌دهد. چامسکی که رویکردهای ضدکاپیتالیستی و ضد امپریالیستی‌اش بر جنبش‌های منتقد نئولیبرالیسم تأثیر بسزایی داشته. در مقاله سال ۲۰۱۱ خود با عنوان «افول آمریکا: علت‌ها و نتایج» می‌نویسد: «این افول در حقیقت درست از نقطه اوج قدرت آمریکا کمی پس از جنگ جهانی دوم در جریان بوده است و حرف‌های پرطمطراق «درباره پیروزی‌های پیاپی در دهه ۹۰ چیزی جز خودفریبی نبوده است». چامسکی در مقام محاجه با نظریات دیگر موجود در باره اتفاقی که پس از افول آمریکا خواهد افتاد اضافه می‌کند: این نتیجه‌گیری معمول که قدرت به چین و هند منتقل خواهد شد هم بسیار مشکوک است. آن‌ها کشورهای فقیری هستند که مشکلات داخلی زیادی دارند. بدون شک جهان، متنوع‌تر شده اما با وجود افول آمریکا در آینده قابل پیش‌بینی، هیچ قیچی برای قدرت هژمونیک جهانی وجود ندارد.

در واقع چامسکی معتقد است پایان قدرت آمریکا هم به واسطه ویژگی‌های درونی خود او اتفاق می‌افتد و پای هیچ قدرت خارجی که با آن برابری کند و قادر به درهم‌شکستنش باشد، در میان نیست. دیدگاهی که البته هواداران و باورمندان دیگری هم نظیر فرید زکریا صاحب‌نظر و مجری CNN دارد. جیمز پتراس، استاد برجسته جامعه‌شناسی دانشگاه بینگهمتون نیز در خیل باورمندان به آمریکا است که کتابی به نام «صهیونیسم، نظامی‌گری و افول قدرت آمریکا» را در سال ۲۰۱۰ منتشر کرد و بحث و جنجال‌های زیادی برانگیخت. او در این کتاب از یک سو استدلال می‌کند سیاست آمریکا در حمایت از اسرائیل در خاورمیانه چطور به افول قدرت ایالات متحده منجر شده است و از سوی دیگر توضیح می‌دهد چگونه اقتصاد آمریکا به رکود افتاده و به علت جنگ‌های پیاپی از بازسازی خود بازمانده است. بنابراین آمریکا قدرت داخلی و خارجی خود را دست داده و وارد عصر افول سلطه‌اش شده است. پتراس برخلاف چامسکی، نیروهای ضد امپریالیستی در آسیا و آفریقا را که از قضا جنبش‌های سکولار، دموکراتیک یا سوسیالیست نیستند و اتفاقا دینی و قومی هستند کشتگران این تقابل می‌داند.

بر این اساس دست کم یک دهه از قاطعیت نظریه‌پردازان آمریکایی درباره آغاز عصر افول هژمونی آمریکا می‌گذرد و این مسئله امروز در میان آثار امری بدیهی تلقی می‌شود. آنچه این روزها برای این لایه نخبگانی جذاب‌تر است، پژوهش و محاجه درباره علل و عواقب این افول است و به منظور اثرگذاری بر تمدن جایگزین، بیشتر مایلند بر این بعد تمرکز کنند که آیا جهان پس از این افول، جهانی چندقطبی با قدرت‌های متکثر خواهد بود یا جهانی تک‌قطبی با قدرت مرکزی مقتدر؟ پرسشی که ما نیز باید به آن بپیندیشیم.

شرح حدیثی از امام باقر(ع) درباره گذرا بودن دنیا توسط رهبر معظم انقلاب

مشکل اساسی مردم در طول تاریخ عبودیت غیر خدا بوده است

«يا جابرُ الدُّنيا عند ذَوِي الالْبَابِ كَفَىءَ الظَّلَالِ لا اِلَهَ اِلاَّ اللهُ اِعْزَازُ لاهِلْ دَعْوَتِهِ الصَّلَاةُ تَثْبِيثُ لِلْاِخْلَاصِ وَ تَنْزِيهَةُ غَنِ الْكِبَرِ» (امالی طوسی، مجلس یازدهم، ص۲۹۶)

[عمر] مثل سایه است؛ قیء، آن سایه پس از زوال [روز] را می‌گویند. همچنان‌که این

سایه اعلام پایان روز است و هر لحظه به لحظه‌ای که این سایه طولانی می‌شود، نشان می‌دهد که روز دارد تمام می‌شود، این عمر ما هم همین جور است. اینجا «دنیا» یعنی عمر من و شما که مثل همین سایه است؛ هر چه این سایه طولانی‌تر می‌شود، معنایش این است که به آن آخر داریم نزدیک‌تر می‌شویم. بعضی‌ها از اینکه سال گذشته تمام شد، سال نو شروع شد، خوشحال می‌شوند؛ خب، عیبی هم ندارد، چون عید است و خوشحالی اشکال ندارد اما توجه به این نکته هم لازم است: سال که تمام می‌شود، یعنی عمر ما تمام می‌شود؛ [در واقع] این عمر ماست که دارد به پایان می‌رسد، به این توجه باید کرد. پیر و جوان هم ندارد؛ البته احتمال سر رسیدن اجل در مورد افراد پیر و مسن قهراً بیشتر است اما جوان‌ها هم هستند. ما در همین بحث خودمان، جمع خودمان بعضی جوان‌ها را داشتیم که سال‌های زیادی از سنین کنونی ما کمتر بودند، از دنیا رفتند؛ به این باید توجه کرد که هر چه می‌گذرد، در واقع دارد به آن انتها نزدیک می‌شود.

بعد فرمود کلمه لاله‌الآلآلله [یعنی] کلمه توحید، اعزاز اهل دعوت لاله‌الآلله است؛ چرا؟ برای خاطر اینکه وقتی شما می‌گویید لاله‌الآلله، عبودیت غیرخدا را نفی می‌کنید. مشکل اساسی مردم در طول تاریخ، عبودیت غیر خدا بوده؛ [مثل] بنده فرعون‌ها بودن؛ اکنون هم همین جور است: بنده پول، بنده مقام، بنده شهوت، بنده قدرت‌های بزرگ. وقتی شما می‌گویید لاله‌الآلله، یعنی من فقط یک معبود دارم؛ نه پول را عبادت می‌کنم، نه مقام را عبادت می‌کنم، نه امپراتور را عبادت می‌کنم، نه فرعون را عبادت می‌کنم. عبادت هم صرفاً این نیست که انسان تقدیس بکند طرف را؛ نه، ممکن است اصلاً قبول هم نداشته باشد در دلش آن را، اما عبادتش بکند! عبادت یعنی اطاعت کردن با همه وجود؛ این عبادت است. پس وقتی که ما می‌گوییم لاله‌الآلله، در واقع داریم یک مایه عزت را برای خودمان تأمین می‌کنیم؛ یعنی «وَالْاَعْلَالُ اَلَّتْی کَانَتْ عَلَیْهِمْ» (سوره اعراف، بخشی از آیه ۱۵۷) خودمان را از این اغلال داریم رها می‌کنیم.

بعد فرمود نماز هم این خصوصیت‌ها را دارد که اولاً تثبیت اخلاص است، یعنی برای خدا کاری انجام دادن؛ چون نماز، ذکر خالص خداست و هیچ چیزی مخلوطش نیست و از اولی که انسان تکبیره‌الاحرام را می‌گوید، مشغول ذکر الهی است؛ [البته] اگر توجه و حضور داشته باشد؛ حالا ما که حواسمان گاهی پرت بشود که هیچ؛ آن کسی که حضور قلب دارد و خود را حاضر در مقابل خدای متعال می‌داند، [نماز او] یکسره ذکر خداست؛ هم با لفظ و هم با عمل. ایستادن در مقابل خدا، رکوع کردن در مقابل خدا، سجود کردن در مقابل خدا، دست بلند کردن به دعا در مقابل پروردگار، ذکر خالص است و اخلاص را در دل انسان زیاد می‌کند. کبر را هم از انسان [دور می‌کند؛ چون] انسان به خاک می‌افتد دیگر. البته حواسمان جمع باشد در این نمازهایی که می‌خوانیم، به خصوص حالا بعضی از ماها که مثلاً فرض کنید امام جماعتیم و یک جمعیتی پشت سرمان نماز می‌خوانند، این از آن حالت‌به اصطلاح به خود گرفتن عنوان، آن حالت آشُر و بطَر خارج بشود؛ «لَمْ اُخْرِجْ اَشْرَأُ و لا بَطَرًا» (امالی طوسی، مجلس سیزدهم، ص۳۷) در حال نماز، انسان گاهی اوقات تصور کند حالا این منم که دارم می‌خوانم و همه این ۵۰۰ نفر، هزار نفر، ۱۰هزار نفر پشت سر من [هستند]! این حالت به وجود نیاید. اگر این خود را شد خود این مؤید کبر است؛ اگر این حالت نبود، آن وقت ضدکبر است؛ برای خاطر اینکه تعظیم است، تکریم است، به خاک افتادن است.

گفتار

annotation@qudsonline.ir
حجت‌الاسلام دکتر مهین فخاری

ماه رجب، مطلع فصل عبادت

همان طور که مکان‌ها از نظر رتبه با هم یکسان نیستند، به طور نمونه حرم‌های اهل بیت(ع) و کعبه از نظر رتبه، به هم تفاوت و ارتقای وجودی با هم تفاوت دارند یا همان طور که خوردنی‌ها با هم متفاوت هستند، برخی طبیب بوده و اثر وجودی در نفس انسان داشته و به سمت پایی و طهارت هدایت می‌کنند؛ برخی

زمان‌ها هم با زمان‌های مشابه دیگر متفاوت هستند. برخی از زمان‌ها مانند شب‌های قدر، سحر، بین‌الطلوعین و پیش از غروب در شبانه‌روز آثار ویژه‌ای دارند. در طول سال هم زمان‌هایی خاص مانند ماه‌های رجب، شعبان و رمضان، دهه اول ماه ذی‌الحجه یا زمان تولد ائمه(ع) و اعیاد خاص از حرمت بالاتری برخوردارند. یعنی این زمان‌های خاص، هنگام توجه به خداست. رسول اکرم(ص) نیز در روایتی فرموده‌اند: در ایام عمر شما نسیم‌های رحمتی از جانب خدا می‌وزد. حواستان باشد که خود را در معرض آن‌ها قرار دهید، زیرا ممکن است همان نسیم شما را احیا کند. یکی از مصادیق این زمان‌های خاص و پربرکت، ماه رجب است. ماهی که برای پاک کردن تن از گناهان، رها شدن و بال گشودن به سمت ملکوت اثر ویژه‌ای دارد. ماهی برای توجه به خدا، استغفار، رسیدگی به نفس، محاسبه و حرکت دوباره به سمت خویشتن خویش و وطن اصلی. رجب، ماه غفران و استغفار است. ماهی که رحمت خدا در آن، چنان جریان دارد که هر کس ذره‌ای قابلیت داشته باشد از رحمت سرشار الهی بهره می‌برد و این رحمت تمامی ندارد. به همین دلیل هم به این ماه رجب الاصب می‌گویند، یعنی ماهی پر از رحمت که گناهان در آن از بین می‌رود.

از ویژگی‌های مهم ماه رجب این است که ماه اولیای خداست و خداوند رحمت خاص خود را به اولیای خود داده است. ماه رجب مطلع فصل عبادت است و اگر کسی بخواهد در ماه مبارک رمضان شب قدر را درک کند، باید از این ماه به خوبی استفاده کرده باشد زیرا رجب مقدمه رمضان است. درک شب قدر نیز یک شبه حاصل نمی‌شود. می‌توان این درک را به موفقیت در کنکور تشبیه کرد؛ نمی‌شود که فردی در طول سال به خصوص ماه‌های آخر درس نخواند و به این دل خوش کند که در جلسه کنکور حواس خود را جمع می‌کند. البته دقت در جلسه کنکور لازم بوده اما کسب آمادگی‌های قبلی هم قطعاً مهم است. اگر فردی می‌خواهد شب قدر را درک کند، باید از این ماه شروع کند. بازبینی، محاسبه، خویشتنداری، توبه، دعا و... بخشی از الزام‌های رسیدن به این مهم است.

معارف

Info@qudsonline.ir

امام باقر(ع) و مبارزه فرهنگی
رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره مبارزات فرهنگی امام پنجم(ع) می‌فرمایند: «مبارزه با تحریف، در دوران امام باقر(ع) از همیشه پیش از زمان آن حضرت گسترده‌تر انجام شد... مبارزه فرهنگی یعنی تلاش برای تغییر فرهنگ حاکم بر ذهن‌های مردم، تا راه را برای حکومت الهی هموار و بر حکومت طاغوتی ببندد و امام باقر(ع) این کار را شروع کرد. «باقر علم‌الاولین»، یعنی این؛ ایشان شکافنده حقایق قرآنی و دانش‌های اسلامی بودند.»

چگونه تلاش‌های پنجمین امام به مدرسه علمی اهل بیت(ع) هویت بخشید؟

امام باقر علیه‌السلام و فرصت‌جویی هوشمندانه تمدنی

از این معارف را در قالب پیام اثربخش به مخاطب و جامعه خودشان ارائه می‌دادند. به عبارت دیگر شما در زمان امام محمدباقر(ع) این مرزبندی هویتی مروائیان است، یکی از مهم‌ترین مقاطع تاریخی در تاریخ امامت است حضور عمر بن عبدالعزیز از سال ۹۹ تا ۱۰۱ هجری نیز فرصتی را برای مکتب اهل بیت(ع) و تکاپوی دوچندان فرهنگی این مکتب فراهم کرد. عمر بن عبدالعزیز یک سری اقدام‌های خاص مرتبط با شیعه مثل منع لعن امیرالمؤمنین(ع)، بازگردانی فدک و پرداخت خراج به اهل بیت(ع) را انجام داد. از دیگر اقدام‌های او برداشتن خراج اضافی و رسیدگی به معیشت مردم بود، ضمن اینکه در راستای رفع منع تدوین حدیث مبارزه کرد و اجازه نگاشتن احادیث را داد که این موارد نیز خود فرصتی را فرآوری امام باقر(ع) فراهم می‌کرد. باید اذعان کرد که امام باقر(ع) نیز به خوبی از این فرصت استفاده کرد

و از این جهت فرصت‌جویی هوشمندانه تمدنی را در پیش گرفت.

اما تأکید بر این گزاره، نکته‌ای نیست که تنها شیعیان به آن صحه بگذارند، برای نمونه عبدالله بن عطا از علمای اهل سنت می‌گوید که من علما را در محضر هیچ کس کوچک‌تر از آنان در محضر امام باقر(ع) ندیدم. یا ذهبی که از علمای روایی اهل سنت هست می‌گوید که امام محمدباقر(ع) بین علم، عمل، شرف، رفاقت و متانت جمع کرده بود.

همین طور نسائی از علمای اهل سنت تصریح می‌کند که امام محمدباقر(ع) از فقهای بزرگ تابعین است. ابن حجر حیتمی که از علمای بزرگ اهل سنت است تصریح می‌کند که امام باقر(ع) به اندازه‌ای گنج‌های پنهان علوم، عقاید، احکام، حکمت‌ها و لطائف را آشکار کرده بود که جز بر عناصر بی‌بصیرت پوشیده نیست.

این‌ها تصویری است که رقبای مذهبی امام محمدباقر(ع) از امام ارائه می‌دهند و اذعان و اعتراف می‌کنند که جایگاه علمی و تمدنی ایشان کجاست. جالب‌توجه است که برخی منابع تصریح کردند که ابوحنیفه نعمان بن ثابت پیشوای حنفیان و نافع بن ازرق از شاگردان امام باقر(ع) بودند. به عبارتی حتی کسانی که در مکتب اهل بیت(ع) نیستند، آمده‌اند و در مکتب درسی امام(ع) شرکت می‌کنند. طبیعی است که ما باید پاسخگوی این نکته مهم باشیم که اگر ایشان فرصت‌جویی تمدنی هوشمندانه‌ای را در پیش گرفته بودند، طبیعی است که ساحت‌ها و قلمروهای این فرصت‌جویی باید با شاهد مثال‌ها قابل تبیین باشد. تأکید من این است که تکاپوی تمدنی امام باقر(ع) در سه قلمرو بزرگ قابل ذکر است: قلمرو اول ارتقای سرمایه فرهنگی و تمدنی است. قلمرو دوم صیانت فرهنگی و تمدنی و قلمرو سوم نیز ارائه نقشه راه فرهنگی و تمدنی است.

قلمرو اول:

ارتقای سرمایه فرهنگی و تمدنی

در خصوص قلمرو اول و بحث ارتقای سرمایه فرهنگی و تمدنی صحبت از این است که امام باقر(ع) در عرصه‌های مختلف از جمله حدیث، فقه، کلام و عرفان حضور پیدا کرده بودند و انبوهی

توسط امام باقر(ع) در دو نکته قابل تبیین است: اول مواجهه حضرت با ضدفرهنگ‌ها و دومی مواجهه حضرت با استحاله فرهنگی و اختلاط فرهنگی. در مواجهه با ضدفرهنگ‌ها باید بگوییم که زمانه امام باقر(ع) در جامعه شیعی برخی از ضدفرهنگ‌های اعتقادی، باوری و سیاسی وجود داشت. ما در دوران امام باقر(ع) فعالیت کلان کیسانی مذهب‌ان را شاهدیم که این دسته با رأی و نظر خودشان احادیث را تأویل می‌کردند یا بعضاً می‌ساختند و در جامعه شیعی ترویج می‌کردند.

یکی دیگر از بزرگ‌ترین ضدفرهنگ‌های دوران امام باقر(ع) جریان بزرگ غالیان بود. این جریان بزرگ در دوران امام باقر(ع) یکی از بزرگ‌ترین ضدفرهنگ‌ها بود که جامعه شیعی را تحت تأثیر خودش قرار می‌داد. برخی از تلاش‌های امام به استعدادی و خنثی کردن اندیشه‌های این جریان‌های ضدفرهنگی صرف می‌شد تا جامعه تشیع در دام این جریان‌ها نیفتد. در مبارزه حضرت با استحاله و اختلاط فرهنگی نیز باید این نکته را مدنظر داشت که دوران امام باقر(ع)، دوره پیدایش مذاهب کلامی صرف می‌شد مرجعه، معتزله و خوارج بود، مضاف بر اینکه مسلمانان داشتند

اهل سنت تصریح می‌کند که امام محمدباقر(ع) از فقهای بزرگ تابعین است. ابن حجر حیتمی که از علمای بزرگ اهل سنت است تصریح می‌کند که امام باقر(ع) به اندازه‌ای گنج‌های پنهان علوم، عقاید، احکام، حکمت‌ها و لطائف را آشکار کرد که جز بر عناصر بی‌بصیرت پوشیده نیست.

با آرای دیگر ادیان نیز آشنا می‌شدند. حضور پرآکنده پیروان سایر ادیان را نیز ما در میان مسلمانان می‌دیدیم. اختلاف‌های فقهی که وجود داشت و عدم دسترسی فقهای متأخر به سنت نبوی به سبب ممنوعیت طولانی کتابت حدیث موجب شده بود که انحراف‌های علمی و فکری، سرزمین اسلامی را مورد تهدید قرار بدهد. اسلام ناقص و تحریف شده ارائه می‌شد و انبوهی از صحابه و تابعینی که پیرو مکتب اهل بیت(ع) و امیرالمؤمنین(ع) بودند به دست حاکمان اموی کشته شده بودند و فرصت اینکه دانسته‌هایشان را به نسل‌های بعدی منتقل کنند را از دست داده بودند. اینجا و با خلایکی که شکل گرفته بود، جاعلان حدیث و غالیان آشکارا در حال فعالیت بودند.

برای تبیین اقدام‌های عملی امام باقر(ع) اشاره کنیم که در زمان امام محمدباقر(ع) در شهر کوفه به عنوان یکی از بزرگ‌ترین مراکز علمی در جهان اسلام آنچه مشهود بود، فقه رأی بود. بنیان‌گذار فقه رأی جبرانی بود که کتاب حدیث را منع کرد.

عبدالله بن مسعود معلم فرهنگی شهر کوفه از زمان خلفا بود که مروج فقه رأی بود و ۶۰ شاگرد نیز داشت. در زمان امام باقر(ع) سردمدار فقه رأی در کوفه ابوحزمه

روزنامه صبح ایران

www.qudsonline.ir

شنبه ۲۵ بهمن ۱۳۹۹ | ۱ رجب ۱۴۴۲ | ۱۳ فوریه ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۹۴۶۵

یادداشت شفاهی

حجت‌الاسلام سیدقاسم رزائی موسوی

نگاهی به اصول اقتصادی در سیره امام باقر(ع)

مباحث اقتصادی یکی از حوزه‌های مهم در رفتار اجتماعی به شمار می‌آید که باید نگاه اهل بیت(ع) را نسبت به آن بدانیم؛ نگاهی که دنیا را ابزار و وسیله‌ای برای آبادانی آخرت و رسیدن به سعادت ابدی معرفی می‌کند. در تعابیر ائمه(ع) دنیا بهترین همنشین برای طلب آخرت تعبیر شده است. در نظر اهل بیت(ع) کار و تلاش افراد تنها شرط لازم است اما شرط کافی نیست؛ باید علاوه بر تلاش خود، اراده خداوند را هم دخیل بدانیم. در آیات قرآن نیز اشاره شده که «يَرْزُقْ مِنْ خَيْثُ لَايَحْتَسِبُ»؛ بندگان از جاهایی که گمانش را ندارند روزی می‌گیرند و این اراده خداوند است که فراتر از تلاش انسان‌هاست.

نکته دیگر تأکید بر تلاش و فعالیت اقتصادی برای حفظ عزت نفس و بی‌نیازی از مردم است. در روایت‌های امام باقر(ع) بر این مسئله تأکید بسیاری شده که افراد نباید تنبلی داشته و به بیت‌المال چشم داشته باشند. در روایت‌های دیگری نیز داریم که ائمه(ع) از فرد تنبل اظهار بیزاری می‌کردند. در روایتی که محمد بن منکدر یکی از زهاد معروف عصر امام نقل کرده، آمده است: در یکی از روزهای گرم تابستان، از مدینه خارج شدم. امام باقر(ع) را دیدم که مشغول کار است؛ با خود گفتم: بزرگی از بزرگان قریش، در چنین ساعت گرم و طاقت‌فرسا و با چنین وضعیت جسمی به فکر دنیاست، باید او را موعظه کنم. نزد حضرت رفته و پس از سلام گفتم: چرا بزرگی چون شما در چنین شرایطی به فکر دنیا و طلب مال باشی؟ اگر مرگ در چنین حالتی به سراغ شما بیاید، چه خواهید کرد؟ امام باقر(ع) فرمود: به خدا سوگند، اگر در چنین حالتی مرگ به سراغم آید، در حالت اطاعت از خداوند به سراغم آمده است، زیرا با همین کارهایم که خود را از تو و دیگر مردم بی‌نیاز می‌سازم.

رهنمود دیگر اقتصادی آن حضرت توصیه به تولید است؛ اینکه انسان در مسیر اقتصادی تنها به کارهای واسطه‌ای درآمزا اکتفا نکند، بلکه بر تولید و ایجاد ارزش افزوده اقدام کند. از امام باقر(ع) روایت داریم که «مَنْ وَجَدَ مَاءً وَ ثَرَابًا ثُمَّ افْتَقَرَ فَأَيْدَةَ اللّٰهُ، یعنی کسی که با وجود داشتن آب و خاک مناسب، اظهار نیازمندی کند از نگاه خداوند به دور است.

دیگر راهکار اقتصادی امام باقر(ع) توصیه به تجارت است؛ نگاه ائمه(ع) مانند تعالیم قرآن جامع و کامل است. در روایتی از امام آمده است: «الْبَيْزَةُ عَشْرَةُ أَجْزَاءَ تَسْعَةُ أَغْشَارِهَا فِي التَّجَارَةِ»؛ برکت ۱۰ جزء دارد که ۹ جزء آن در تجارت است؛ مباحثی مانند انفاق، دور شدن از کارهای کاذب، نهی از ربا، نهی از احتکار و زراندوزی و... جزئیاتی است که امام باقر(ع) در بحث تجارت به آن اشاره کرده است.

یکی از اصول اقتصادی مهم در نگاه امام باقر(ع) تقدیر در معیشت است. آن حضرت به میانه‌روی و رعایت اعتدال در مصرف توصیه می‌کرد. انسان باید برنامه‌ریزی در مصرف و معیشت داشته باشد و بر اساس درآمد و متناسب با آن مصرف خود را تنظیم کند. امری که امروزه کمتر شاهد آن هستیم و مصرف‌گرایی‌ها و تجمل‌گرایی‌های جامعه، به تعبیر امام باقر(ع) ناشی از نداشتن تقدیر و محاسبه امور اقتصادی زندگی است.در سیره اقتصادی امام باقر(ع) توجه به نیازمندان بسیار حائز اهمیت است. به طور نمونه حسن بن کثیر می‌گوید: نزد امام باقر(ع) رفته و نیازمندی خود و عدم رسیدگی و کمک یاران و اصحاب را به آن حضرت گفتم، او از این سخن ناراحت شد و فرمود: بدترین برادران کسی ناست که در حال بی‌نیازی و دارایی دایم به تو سر بزند و با تو رابطه داشته باشد اما وقتی فقیر و نیازمند شدی با تو قطع رابطه کند. سپس به غلام خود امر کرد کیسه‌ای که در آن ۷۰۰ درهم بود بیاورد و فرمود این پول‌ها را به مصرف خود و خانواده‌ات برسان و چون تمام شد به من خبر بده.

